

รายงานการติดตามผล
ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร)
ภายใต้แผนปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักซ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ด้านการเกษตร) ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรม ๗ หลักสูตร ได้แก่ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม การจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเกิดผลได้และผลกระทบระยะสั้นอย่างไร ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ภายใต้แผนการปฏิบัติงานฯ จำนวน ๑๑๐ ราย และสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรม สรุปดังนี้ **การบริหารจัดการ** คณะทำงานด้านการเกษตร ดำเนินการประสานผลการดำเนินงานรายไตรมาส ประชุมขับเคลื่อนการขยายผลโครงการฯ ในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง จำนวน ๕ ครั้ง **ปัจจัยนำเข้า** ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการฝึกอบรม รวม ๒๐๓,๒๐๐ บาท เบิกจ่ายทั้งหมด **ผลได้** ผู้เข้าอบรมที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตร จำนวน ๔๙๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมาย โดยมีการนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๕๕.๔๕ และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๔๔.๕๕ เนื่องจาก มะม่วงในแปลงยังไม่มีผลผลิต ไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์แปรรูป รายละเอียดการจดบันทึกบัญชีค่อนข้างเยอะ จดจำวิธีการบันทึกไม่ได้ สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้า **ผลกระทบระยะสั้น ด้านเศรษฐกิจ** นำความรู้ไปปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๔๖.๔๓ เช่น รายได้จากการจำหน่ายมะม่วงดอง เงินปันผลประจำปีจากสหกรณ์ฯ ลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีและสารเคมี ค่าพันธุ์และค่าจ้างเสียยอดมะม่วง ลดต้นทุนการผลิตจากการจดบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพและการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๓.๕๗ เนื่องจากแปลงกาแฟยังไม่มีผลผลิต การจดบันทึกบัญชีรายรับ - จ่ายครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพขาดความต่อเนื่อง และเป็นการแปรรูปเป็นการฝึกทดลองปฏิบัติ

ด้านสังคม พบว่าถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๙.๐๙ เช่น การเสียยอดมะม่วง การปลูกและดูแลกาแฟ การล้างสารพิษในพืชผัก เป็นต้น ด้านการรวมกลุ่มพบว่าเกิดการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๓.๖๒ ซึ่งเป็นกลุ่มเดิมที่ดำเนินการในพื้นที่ก่อนการส่งเสริมและฝึกอบรม

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่ามีการนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดความเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๖.๗๖ จากการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในระยะเวลาและปริมาณที่เหมาะสมปลอดภัย การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น ร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ ชุ่มน้ำไม่แข็งกระด้าง

ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมมีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๘๓.๓๓ เช่น การเสียยอดมะม่วง การดูแลสวนมะม่วงตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) ดูแลรักษาแปลงกาแฟ เป็นต้น

ความพึงพอใจ พบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ โดยเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔ วิทยากรมีความชัดเจนในการบรรยายระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๗ การมีส่วนร่วมในการอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ พึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ และพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๖

ข้อเสนอแนะ ควรคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายตามความสนใจในเนื้อหาความรู้ เพศ และอายุ หรือจัดฝึกอบรมการจดบันทึกบัญชีแก่ผู้ที่สนใจในรูปแบบต่างๆ เช่น ผ่านแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือ เพื่อเพิ่มโอกาสในการนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดรายได้หรือลดรายจ่าย รวมถึงวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่แปลงปลูกกาแฟ ติดตามผลและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยเนื้อหาความรู้ที่ต้องการเรียนรู้ครั้งต่อไป ได้แก่ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก เช่น อโวคาโด มะม่วง เงาะ ยางนา เสาวรส แก้วมังกร เป็นต้น การเลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผลิตในพื้นที่พร้อมหัตถาตรารองรับ และส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้แก่แม่บ้านหรือกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตร

คำนำ

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ภายใต้แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ดำเนินการติดตามภายใต้แผนปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการฯ โดยเป็นการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ขอขอบคุณหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัดและพื้นที่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประสานงานและให้ข้อมูล รวมถึงผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงาน คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้แผนปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการฯ ในระยะต่อไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑

กันยายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ข
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ	๒
๑.๓ วัตถุประสงค์ด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม)	๒
๑.๔ พื้นที่เป้าหมาย	๒
๑.๕ การดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการฯ	๓
๑.๖ หลักสูตรที่ดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	๔
บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีการติดตาม	
๒.๑ นิยามการติดตามและประเมินผล	๕
๒.๒ ประเภทของการติดตามและประเมินผล	๕
๒.๓ แนวคิดการติดตาม	๖
๒.๔ วัตถุประสงค์ของการติดตาม	๖
๒.๕ ขอบเขตของการติดตาม	๖
๒.๖ เป้าหมาย	๘
๒.๗ รูปแบบและวิธีการติดตาม	๘
๒.๘ นิยามศัพท์	๑๐
๒.๙ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตามโครงการ	๑๐
บทที่ ๓ ข้อมูลทั่วไป	
๓.๑ สภาพทั่วไปพื้นที่โครงการฯ	๑๑
๓.๒ สภาพปัญหาและความต้องการชุมชน	๑๑
๓.๓ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	๑๒
๓.๔ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม	๑๓
๓.๕ สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม	๑๔
บทที่ ๔ ผลการติดตาม	
๔.๑ ด้านการบริหารจัดการ	๑๖
๔.๒ ด้านปัจจัยนำเข้า	๑๗
๔.๓ ด้านผลได้	๑๗
๔.๔ ผลกระทบระยะสั้น	๑๘
บทที่ ๕ สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุป	๓๕
๕.๒ ข้อค้นพบ	๓๖

๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๓๗
บรรณานุกรม	๓๘
ภาคผนวก ๑	๓๙
ภาคผนวก ๒	๔๓
คณะผู้จัดทำ	๔๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด	๗
ตารางที่ ๒.๒ เกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	๘
ตารางที่ ๒.๓ ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ	๙
ตารางที่ ๓.๑ ความต้องการของชุมชน	๑๑
ตารางที่ ๓.๒ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	๑๒
ตารางที่ ๓.๓ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม	๑๔
ตารางที่ ๓.๔ สาเหตุการตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม	๑๕
ตารางที่ ๔.๑ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม	๑๗
ตารางที่ ๔.๒ จำนวนผู้อบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร	๑๘
ตารางที่ ๔.๓ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์	๑๙
ตารางที่ ๔.๔ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังการนำความรู้ไปปฏิบัติ	๒๐
ตารางที่ ๔.๕ การถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น	๒๑
ตารางที่ ๔.๖ การรวมกลุ่มหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม	๒๓
ตารางที่ ๓.๗ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม	๒๓
ตารางที่ ๔.๘ ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ	๒๔
ตารางที่ ๔.๙ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในภาพรวม	๒๕
ตารางที่ ๔.๑๐ ความพึงพอใจต่อความน่าสนใจของเนื้อหา	๒๗
ตารางที่ ๔.๑๑ ความพึงพอใจด้านวิทยากร	๒๘
ตารางที่ ๔.๑๒ ความพึงพอใจในต่อระยะเวลาในอบรม	๒๙
ตารางที่ ๔.๑๓ ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการอบรม	๓๐
ตารางที่ ๔.๑๔ ความพึงพอใจต่อเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุน	๓๑
ตารางที่ ๔.๑๕ ความพึงพอใจต่อสถานที่	๓๓
ตารางที่ ๔.๑๖ เพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพ	๓๔

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

พื้นที่ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่เปราะบางและมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ เนื่องจากตั้งอยู่บริเวณชายแดน ไทย – เมียนมา และในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ที่มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ค้าและลำเลียงยาเสพติดข้ามชายแดน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการดำเนินคดีต่อกลุ่มผู้มีอิทธิพลดังกล่าวแล้ว ก็ยังเป็นที่น่ากังวลว่าหากไม่มีการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ ซึ่งประสบปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำและปัญหาอื่นๆ อยู่แล้ว ให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพสร้างรายได้อย่างสุจริตและเป็นระบบ มั่นคงและทันท่วงที ก็อาจเป็นโอกาสให้กลุ่มผู้มีอิทธิพลอื่นๆ เข้ามาคอบคุมพื้นที่ได้อีกและนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ของคนในชุมชนต่อไปไม่รู้จบ ส่งผลเสียหายต่อประเทศชาติทั้งในด้านงบประมาณ การปราบปราม การเยียวยา การดำเนินคดี และการดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำ รวมไปถึงภัยความมั่นคงของชาติ สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้ทาบทามให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระราชูปถัมภ์ดำเนินโครงการพัฒนาทางเลือกในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้โอกาสกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหันมาประกอบสัมมาชีพ เช่น เกษตรกรรมแบบประณีต แม้ว่าจะมีรายได้ลดลงแต่ก็เป็นอาชีพสุจริต ทำให้มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และสังคมให้การยอมรับ

ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยศาสตร์พระราชามา โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๔๗๑ คน ประกอบด้วย ข้าราชการจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น จำนวน ๒๖๓ คน นำโดยแม่ทัพภาคที่ ๓ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการ ป.ป.ส. และชาวบ้านจำนวน ๒๐๘ คน เพื่อชี้แจงแนวทางการทำงานเพื่อนำศาสตร์พระราชาแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รับฟังปัญหาและความต้องการเบื้องต้นของชุมชน ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือและความมุ่งมั่นตั้งใจ ตลอดจนการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างแท้จริง โดยผลการประชุมดังกล่าว ชุมชนต้องการแก้ปัญหาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงเป็นที่มาของโครงการ “ร้อยใจรักษ์” ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีเป้าหมายในการน้อมนำแนวทางศาสตร์พระราชาด้านการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืน (Alternative Development) มาพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมีส่วนร่วมในทุกมิติ ส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้มั่นคงอย่างต่อเนื่อง สามารถบริหารจัดการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน และร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาวด้วยตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบน้ำอุปโภคบริโภคของชุมชน ซึ่งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สนับสนุนองค์ความรู้และวัสดุอุปกรณ์ ในขณะที่ชาวบ้านเป็นผู้ลงแรงเพื่อดำเนินการทั้งหมดร่วมกับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลลัพธ์ดังกล่าว คือ แผนพัฒนาเชิงพื้นที่ระยะยาวและความต่อเนื่องของการดำเนินงานนั้นเอง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงได้ออกแบบโครงการระยะยาว ๑๒ ปี (รวมปี ๒๕๖๑) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นตอน โดยเร่งสร้างอาชีพทางเลือกและรายได้สุจริตในระยะสั้นจากการพัฒนาด้านระบบน้ำ การเกษตรและปศุสัตว์ ร่วมกับการปรับภูมิทัศน์เพื่อวางรากฐานไปสู่การพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระยะกลางและยาวซึ่งจะเสริมและต่อยอดการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตในพื้นที่ การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยการเพิ่มโอกาสทางการตลาด และเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคงในระยะยาวให้แก่ชุมชนต่อไป ในขณะที่เดียวกัน ก็ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกๆ ด้าน รวมไปถึงการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำตามหลักการ “ดอยตุงโมเดล” ที่ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ร่วมกับชุมชน และมีศักยภาพที่จะสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในระยะยาว ผ่านโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Program : T-VER) อีกด้วย ทั้งนี้หากดำเนินการสำเร็จ นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนแล้ว ยังสามารถเป็นต้นแบบของการพัฒนาทางเลือกในบริษัท สังคมเมือง เพื่อขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ในประเทศไทยและสร้างการยอมรับในระดับนานาชาติอีกด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๒.๑ เพื่อสนับสนุนมาตรการและนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๑.๒.๒ เพื่อบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รอบด้าน เห็นผลเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน โดนยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง

๑.๒.๓ เพื่อสร้างทางเลือกในการดำรงชีพอย่างพอเพียง และสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนเป้าหมาย ซึ่งเคยสร้างรายได้ส่วนใหญ่จากกิจกรรมผิดกฎหมายต่างๆ ให้หันมาประกอบอาชีพสุจริตแทน โดยมุ่งเน้นการสร้างตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมให้ชุมชนเห็นและเข้าใจ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง

๑.๒.๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายตามศาสตร์พระราชา ด้วยการเน้นการลดรายจ่ายและสร้างรายได้ในครัวเรือนอย่างเป็นธรรม โดยมีลำดับ การพัฒนาให้มีความเป็นอยู่ “อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒.๕ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนในด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ชลประทาน การแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิต การบริการ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสามารถพัฒนาขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนต่อไปได้ด้วยตนเอง

๑.๒.๖ เพื่อส่งเสริมการแบ่งปันและบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันในชุมชน เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ในพื้นที่อย่างเท่าเทียม มีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน

๑.๓ วัตถุประสงค์ด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม)

๑.๓.๑ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมด้านอาชีพ การเกษตร ปศุสัตว์ หัตถกรรม และวางแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

๑.๓.๒ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้มั่นคงอย่างต่อเนื่อง สามารถพึ่งพาตนเองได้

๑.๓.๓ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาพื้นที่โดยยึดแนวทางการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน

๑.๔ พื้นที่เป้าหมาย

๑.๔.๑ พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยเมืองงาม พื้นที่รวมประมาณ ๓๗,๑๑๙ ไร่ ครอบคลุม ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองงามเหนือ บ้านห้วยสำน บ้านหัวเมืองงาม และบ้านเมืองงามใต้ และ ๒๐ หมู่บ้านย่อยในตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

๑.๔.๒ พื้นที่นอกโครงการฯ จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน

๑.๕ การดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการฯ

๑.๕.๑ คณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและประธานเจ้าหน้าที่บริหารมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นเลขานุการ

๑.๕.๒ คณะอนุกรรมการดำเนินงานระดับพื้นที่ มีหม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล เป็นประธาน ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เป็นเลขานุการ

๑.๕.๓ การขับเคลื่อนโครงการฯ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๔๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักษ์ โดยแบ่งออกเป็น ๗ คณะ ดังนี้

๑) คณะทำงานด้านการอำนวยการและประสานงานการขับเคลื่อนโครงการฯ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๒) คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๓) คณะทำงานด้านหัตถกรรม/เพิ่มมูลค่า มีพัฒนาการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๔) คณะทำงานด้านสังคมและคุณภาพชีวิต มีปลัดจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน จำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๕) คณะทำงานด้านการศึกษา มีศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๖) คณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน มีผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๗) คณะทำงานส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว มีท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน ผู้ช่วยท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๕.๔ อำนวยการ

๑) บูรณาการประสานการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสนับสนุนโครงการร้อยใจรักษ์ในการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน ตามแนวทางศาสตร์พระราชา

๒) ให้การสนับสนุนข้อมูลและบุคลากรที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดแผนงาน/กิจกรรมทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๗๒) บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้ศึกษาอย่างเป็นระบบ และเป็นความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาทุกมิติ และบูรณาการการดำเนินงานและงบประมาณร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการร้อยใจรักษ์

๓) ให้คำแนะนำและประสานการปฏิบัติให้แก่ทีมสนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔) ติดตามการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักษ์อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่มอบหมาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการร้อยใจรัก

๑.๖ หลักสูตรที่ดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

หลักสูตร ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการดูแลกาแฟพันธุ์โรบัสต้าพร้อมสนับสนุนต้นพันธุ์แก่ผู้ที่สนใจ

หลักสูตร ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง ลักษณะกิจกรรมเป็นการให้ความรู้ด้านการแปรรูปมะม่วง ได้แก่ การทำมะม่วงดอง มะม่วงแช่อิ่ม และแยมมะม่วง

หลักสูตร ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ลักษณะกิจกรรมเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการการประยุกต์ใช้นวพระราชดำริเป็นแนวทางขับเคลื่อนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอย่างยั่งยืน (บันได ๗ ชั้น)

หลักสูตร ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการจดบันทึกบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและจดบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พร้อมทั้งสนับสนุนสมุดบัญชีครัวเรือน รายละเอียด ๑ เล่ม

หลักสูตร ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืชตามหลักการปฏิบัติการเกษตรที่ดี GAP และการล้างสารตกค้างในพืชผักก่อนบริโภค

หลักสูตร ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแปรรูปข้าวพันธุ์อิตา และฟักทอง

หลักสูตร ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสวนมะม่วง การเสียบยอด พร้อมสนับสนุนต้นพันธุ์มะม่วง รายละเอียด ๑๐ ต้น

บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีการติดตาม

๒.๑ นิยามการติดตามและประเมินผล

๒.๑.๑ การติดตาม คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ระหว่างการปฏิบัติงานหรือโครงการกำลังดำเนินการอยู่แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๒ การประเมินผล คือ การพิจารณาแผนงานหรือโครงการที่ได้รับมอบหมายทั้งในช่วงก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ หรือหลังจากการดำเนินการไปแล้ว โดยนำรายละเอียดดังกล่าวมาพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งที่กำลังจะดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้วโดยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป

๒.๒ ประเภทของการติดตามประเมินผล

United Nations ได้แบ่งประเภทของการประเมินผลตามช่วงเวลาเป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Extant Evaluation) คือ การประเมินความเหมาะสมของโครงการ อาจจะเป็นการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของ Project Appraisal ความเป็นไปได้ของแผนดำเนินงาน (Operation Plan) การตรวจสอบสถานะภาพของโครงการในลักษณะต่างๆ

๒) การติดตามโครงการ (Project Monitoring) เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลด้านปัจจัยหรือทรัพยากรของโครงการ เช่น การจัดส่งปัจจัย การใช้ปัจจัยของแต่ละกิจกรรมในโครงการ ผลได้เบื้องต้น ความสำเร็จ ปัญหาและข้อขัดข้องต่างๆ ของโครงการ

๓) การประเมินผลในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ (Ongoing Evaluation) ระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่จะมีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อให้ข้อมูลแก่กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโครงการระดับต่างๆ ส่วนใหญ่ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลนั้นได้มาจากรายงานการติดตามโครงการ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็น สำหรับสิ่งที่จะต้องประเมินผลก็คือ กระบวนการดำเนินงาน (Implementation Process) โดยเน้นในสิ่งเหล่านี้ คือ

๓.๑) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลจะได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

๓.๒) วิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานในแง่ของระยะเวลา ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของการผลิต และวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กร

๓.๓) วิเคราะห์ผลได้เบื้องต้นในแง่ของปริมาณตามเป้าหมาย และคุณภาพตามมาตรฐาน

๓.๔) วิเคราะห์ได้ถึงศักยภาพที่โครงการจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เร่งด่วน และวิเคราะห์ถึงศักยภาพของโครงการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ระดับกลาง (Intermediate Objective) และวัตถุประสงค์ระยะยาว (Long Term Development Objective)

๓.๕) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) การประเมินผลหลังจากการที่โครงการสิ้นสุดแล้ว (Expost Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ผลระยะสั้นและระยะยาวของโครงการ การวิเคราะห์มีลักษณะที่ลงลึก และให้รายละเอียดมากกว่า Ongoing Evaluation การวิเคราะห์จะเริ่มจากผลได้เบื้องต้น (Outputs) ผลได้เบื้องต้นนี้ ก่อให้เกิดผลได้

ระดับกลาง (Effect) หรือผลกระทบระยะสั้นมากน้อยเพียงใด และจากผลได้ระดับกลางนี้ จะก่อให้เกิดผลได้ระดับสุดท้ายตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ อย่างไรเพราะเหตุใด

๒.๓ แนวคิดการติดตาม

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีรูปแบบการติดตามวิธีการหนึ่งที่ยอมรับ คือ การใช้แบบจำลอง MIOE จำแนกองค์ประกอบการประเมินเป็น ๔ ด้าน คือ

๑) ด้านการบริหารจัดการ (M : management) คือ การจัดการโครงสร้างการบริหารโครงการ การกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผน การติดตามกำกับงาน การประสานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน การประสานกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ในช่วงเริ่มดำเนินโครงการใหม่ๆ และระหว่างการทำงานโครงการ การพิจารณาเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในโครงการ

๒) ด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input) คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม หลักสูตร/กิจกรรมการฝึกอบรม โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องในการนำปัจจัยต่างๆ มาใช้ในโครงการ

๓) ด้านผลได้ (O : output) คือ ผลลัพธ์เบื้องต้นที่เกิดจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในโครงการ ผลได้อาจเป็นผลได้เชิงปริมาณ (Quantitative Outputs) และผลได้เชิงคุณภาพ (Qualitative Outputs) ในบางกรณีผลได้ของกิจกรรมหนึ่งอาจเป็นปัจจัยของกิจกรรมหนึ่งได้

๔) ด้านผลกระทบ (E : effects) คือ ผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลได้ของโครงการหรือผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีศักยภาพหรือแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบในระยะยาวต่อไปหรือไม่อย่างไร ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ผลทางเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ และความยั่งยืน รวมถึงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

๒.๔ วัตถุประสงค์ของการติดตาม

๒.๔.๑ เพื่อติดตามผลการนำความรู้และปัจจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการของเกษตรกรไปปฏิบัติ

๒.๔.๒ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการกำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงแผนงาน/โครงการในระยะต่อไป

๒.๕ ขอบเขตของการติดตาม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมโครงการร้อยใจรักษ์ (ด้านการเกษตร) ภายใต้แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒.๖ เป้าหมาย

๒.๖.๑ เจ้าหน้าที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบการส่งเสริมและฝึกอบรม

๒.๖.๒ เกษตรกรผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจากโครงการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๒.๗ รูปแบบและวิธีการติดตาม

การติดตามในระหว่างการทำงานตามโครงการ (On-going Evaluation) มีขอบเขตเฉพาะผลได้เบื้องต้นกับผลกระทบระยะสั้นหลังจากการดำเนินโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและอบรมไปการใช้ประโยชน์ และก่อให้เกิดผลกระทบตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ อย่างไร

๒.๗.๑ วิธีการติดตาม

๑) รูปแบบการติดตาม เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านการบริหารโครงการ (Management) ปัจจัย (Input) ผลได้ (Output) และผลกระทบระยะสั้น (Effects) โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนงาน โดยใช้วิธีการ MIOE มีประเด็นและตัวชี้วัด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๑. การบริหารจัดการ		
๑.๑ การจัดองค์กรบริหารโครงการ	๑) จำนวนครั้งในการจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงาน ๒) องค์กรประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงาน	เจ้าหน้าที่หน่วยงานจัดฝึกอบรม
๒. ปัจจัยนำเข้า		
๒.๑ งบประมาณโครงการ	๑) ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่หน่วยงานจัดอบรม
๓. ผลได้		
๓.๑ ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้	๑) ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔. ผลกระทบระยะสั้น		
๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๒ ด้านสังคม	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่น	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรดีขึ้น	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๔ ด้านความยั่งยืน	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมอบรมที่ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๕ ความพึงพอใจ	- ระดับความพึงพอใจของผู้ได้รับการอบรมต่อการเข้ารับการอบรม	ผู้ที่ได้รับการอบรม

๒.๗.๒ วิธีการรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลหลังการเข้าอบรม โดยเว้นระยะให้เกิดผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จัดทำแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เป้าหมายที่จะดำเนินการติดตามผล ลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งข้อคำถามแบบเติมคำ เลือกตอบ และการสอบถามความคิดเห็น ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

๑) แหล่งข้อมูล

๑.๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้ที่ผ่านการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ และแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจากหลักสูตรต่างๆ และกลุ่มเจ้าหน้าที่หน่วยงานจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรที่จัดขึ้นทุกหลักสูตรการเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) แบบไม่ใส่คืน (With Replacement) จากบัญชีรายชื่อของผู้ผ่านการอบรมของแต่ละหลักสูตร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเกณฑ์ (มารยาท และปราชญ์ ๒๕๕๔) ดังนี้

ตารางที่ ๒.๒ เกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากร	จำนวนขนาดตัวอย่าง (%)
- จำนวนหลักร้อย	๑๕ - ๓๐
- จำนวนหลักพัน	๑๐ - ๑๕
- จำนวนหลักหมื่น	๕ - ๑๐

๑.๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการทบทวน รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุม สรุปผลการประชุมคณะทำงานและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๓) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑.๓.๑) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการฯ การทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับการอบรม การนำความรู้ไปปฏิบัติ การทำเกษตรกรรมแบบปราชญ์ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความยั่งยืน ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มในชุมชน ไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไร รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคด้านต่าง ๆ

๑.๓.๒) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลข และนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ โดยมีจำนวนผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทั้งหมด จำนวน ๔๙๐ ราย ในครั้งนี้จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง ๑๑๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔๔ ของจำนวนผู้ผ่านการอบรมทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๓

ตารางที่ ๒.๓ ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ

รายการ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๓๐	๙
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๓๐	๙
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	๓๐	๙
๔. การจัดทำบัญชีรับ – จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๕๐	๓๘
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๕๐	๑๕
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	๕๐	๑๕
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๕๐	๑๕
รวม	๔๙๐	๑๑๐

ที่มา : จากการคำนวณ

๒.๗.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการ การทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับการอบรม การนำความรู้ไปปฏิบัติ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ต่อบุคคลอื่นหรือรวมกลุ่มในชุมชน และการนำเกษตรอินทรีย์ไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคด้านต่างๆ เป็นต้น

๒) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขและนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

๓) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ได้ใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล เป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น ๕ ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุดเท่ากับ ๕ พึงพอใจมากเท่ากับ ๔ พึงพอใจปานกลางเท่ากับ ๓ พึงพอใจน้อยเท่ากับ ๒ พึงพอใจน้อยที่สุดเท่ากับ ๑

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{๕ - ๑}{๕}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = ๐.๘๐$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (๕ คะแนน)
คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (๑ คะแนน)
จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด (๕ ระดับ)

๒.๘ นิยามศัพท์

การนำความรู้ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติ ทั้งที่นำไปปฏิบัติเอง และรวมกลุ่มปฏิบัติ

๒.๙ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการติดตามโครงการ

ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงาน กิจกรรมการฝึกอบรมด้านการเกษตร ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการที่กำหนดไว้ และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย พร้อมทั้งใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการขยายผลโครงการระยะต่อไป

บทที่ ๓
ข้อมูลทั่วไป

๓.๑ สภาพทั่วไปพื้นที่โครงการฯ

๓.๑.๑ พื้นที่โครงการขนาด ๔๐,๕๓๔ ไร่ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ประชากร ๔ หมู่บ้านหลัก ได้แก่ บ้านเมืองงามเหนือ บ้านห้วยसान บ้านสุขฤทัย และบ้านเมืองงามใต้ และ ๒๐ หมู่บ้านย่อยรวม ๑,๐๖๗ ครัวเรือน ประชากรรวม ๔,๒๙๗ คน

๓.๑.๒ จำนวนครัวเรือนที่ทำการเกษตร

๑) ทำการเกษตรจำนวน ๘๒๒ ครัวเรือน

๑.๑) ปลูกพืชระยะสั้นจำนวน ๕๘๕ ครัวเรือน ได้แก่ นาข้าว ข้าวโพด ข้าวไร่ ถั่วแดง ฟักทอง แตงโม ถั่วเหลือง มะเขือม่วง และอื่นๆ พื้นที่รวม ๗,๓๘๓ ไร่ มีการถือครองที่ดินทั้งหมดจำนวน ๖,๓๐๕ ไร่ มีโฉนดจำนวน ๖๗๓ ไร่

๑.๒) ปลูกพืชระยะยาวจำนวน ๕๖๔ ครัวเรือน ได้แก่ ลิ้นจี่ มะม่วงนวลคำ กล้วยน้ำว่า ส้มสายน้ำผึ้ง ยางพารา มะม่วงมหาชนก มะม่วงน้ำดอกไม้ กาแฟ และอื่นๆ พื้นที่รวม ๕,๕๑๘ ไร่ ตลาดจำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๘.๐๐ เป็นพ่อค้าคนอกชุมชนมารับซื้อ ต้นทุนในการปลูกพืชระยะยาวส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงานร้อยละ ๕๖.๔๐ รองลงมาค่าน้ำมันร้อยละ ๑๖.๑๖ ค่าสารป้องกันโรคและกำจัดแมลงร้อยละ ๑๕.๖๐ ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชร้อยละ ๒.๘๔ ค่าเช่าที่ดินร้อยละ ๒.๕๙ และค่าซื้ออุปกรณ์การเกษตรร้อยละ ๒.๕๓

๒) จำนวนครัวเรือนที่ทำปศุสัตว์ รวม ๗๓๑ ครัวเรือน ส่วนใหญ่เลี้ยงไก่พื้นเมืองสุกร และไก่ดำ

๓.๒. สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

๓.๒.๑ ความมั่นคงด้านอาหาร

๑) ด้านข้าว ประชากรส่วนใหญ่มีข้าวเพียงพอสำหรับบริโภคตลอดทั้งปี คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๐ ของจำนวนประชากรทั้งหมด

๒) พืชผักสวนครัว ประชากรส่วนใหญ่ปลูกพืชผักสวนครัวร้อยละ ๙๖.๐๐ ของจำนวนประชากรทั้งหมด

๓.๒.๒ การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและการเกษตร

๑) แหล่งน้ำอุปโภค ส่วนใหญ่ใช้น้ำประปาเขาร้อยละ ๘๕.๐๐ รองลงมาบ่อน้ำตื้น/บ่อน้ำบาดาลร้อยละ ๑๑.๐๐ แม่น้ำ/ลำห้วยธรรมชาติร้อยละ ๑๐.๐๐ น้ำฝนร้อยละ ๗.๐๐ และน้ำประปา ร้อยละ ๓.๐๐

๒) น้ำอุปโภคส่วนใหญ่พอใช้ตลอดทั้งปี

๓) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรใช้น้ำฝนร้อยละ ๔๗.๐๐ รองลงมาแม่น้ำ/ลำห้วยธรรมชาติ ร้อยละ ๓๖.๐๐ และน้ำประปาเขาร้อยละ ๑๙.๐๐

๓.๒.๓ ความต้องการของชุมชน จากการสำรวจของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ

ตารางที่ ๓.๑ ความต้องการของชุมชน

เรื่อง	ร้อยละ
๑. สิทธิที่ดินทำกิน	๑๔.๓๓
๒. การส่งเสริมด้านการเกษตร	๑๑.๒๙
๓. ระบบน้ำ	๑๑.๒๙

เรื่อง	ร้อยละ
๔. ความรู้ด้านการเกษตรและปศุสัตว์	๑๐.๓๓
๕. สาธารณสุข	๗.๔๓
๖. การส่งเสริมด้านปศุสัตว์	๗.๑๘
๗. การศึกษา	๖.๓๒
๘. โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า	๖.๒๗
๙. สัญชาติ	๕.๑๓
๑๐. การแปรรูปผลิตภัณฑ์	๔.๗๖
๑๑. ความปลอดภัยในหมู่บ้าน	๔.๐๒
๑๒. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	๓.๗๐
๑๓. การป้องกันและจัดการเกี่ยวกับยาเสพติด	๓.๖๖
๑๔. การบริหารจัดการขยะ	๒.๘๗
๑๕. ความรู้ที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น บัญชี	๑.๑๕

ที่มา : มุลินธิแม่ฟ้าหลวงฯ ปี ๒๕๖๑

๓.๓ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมอยู่ในช่วงอายุ ๕๑ - ๖๐ ปี ร้อยละ ๒๕.๔๕ รองลงมา ช่วงอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี และอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี ร้อยละ ๒๔.๕๕ เท่ากัน อายุมากกว่า ๖๐ ปี ร้อยละ ๑๕.๔๕ และช่วงอายุไม่เกิน ๓๐ ปี ร้อยละ ๑๐.๐๐

การศึกษา ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ร้อยละ ๒๘.๑๘ รองลงมาไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ ๒๗.๒๗ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๑๓.๖๔ เท่ากัน มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑๐.๙๐ ปริญญาตรีร้อยละ ๔.๕๕ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ ๑.๘๒

อาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกพืชเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ ๗๔.๕๕ ได้แก่ ปลูกข้าว ข้าวโพด มะม่วง พักทอง ลิ้นจี่ ลำไย และเงาะฮวย รองลงมารับจ้างในเกษตร ร้อยละ ๑๐.๐๐ รับจ้างนอกเกษตรร้อยละ ๔.๕๕ เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ สุกร ร้อยละ ๓.๖๔ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ/เงินเดือนประจำร้อยละ ๒.๗๒ เท่ากัน และไม่มีการทำ/แม่บ้านร้อยละ ๑.๘๒

สมาชิกในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๕ คนต่อครัวเรือน โดยเป็นวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๖๐ ปี) เฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน และเป็นแรงงานภาคเกษตร เฉลี่ย ๒ คนต่อครัวเรือน รายละเอียดดังตาราง ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	ร้อยละ
๑. อายุ	
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๑๐.๐๐
๓๑ - ๔๐ ปี	๒๔.๕๕
๔๑ - ๕๐ ปี	๒๔.๕๕
๕๑ - ๖๐ ปี	๒๕.๔๕
มากกว่า ๖๐ ปี	๑๕.๔๕

๒. ระดับการศึกษา	
ไม่ได้รับการศึกษา	๒๗.๒๗
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๑๓.๖๔
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๒๘.๑๘
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐.๙๐
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	๑๓.๖๔
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	๑.๘๒
ปริญญาตรี	๔.๕๕
๓. อาชีพหลัก	
ปลูกพืช	๗๔.๕๕
เลี้ยงสัตว์	๓.๖๔
รับจ้างในเกษตร	๑๐.๐๐
รับจ้างนอกเกษตร	๔.๕๕
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๒.๗๒
ข้าราชการ/เงินเดือนประจำ	๒.๗๒
ไม่มีงานทำ/แม่บ้าน	๑.๘๒
๔. สมาชิกในครัวเรือน	เฉลี่ยต่อครัวเรือน (ราย)
สมาชิกในครัวเรือน	๕
วัยแรงงาน	๓
แรงงานภาคเกษตร	๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทราบข่าวการจัดฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๔๖.๓๖ รองลงมาทราบจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๓๕.๔๕ หอกระจายข่าวร้อยละ ๓๑.๘๒ ประธานกลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองคุณภาพร้อยละ ๗.๒๗ และเพื่อนบ้านร้อยละ ๕.๔๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาทราบจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๓๓.๓๓ และทราบจากผู้นำชุมชน ร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตร ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๔.๔๔ รองลงมาทราบจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๓๓.๓๓ ทราบจากหอกระจายข่าวและประธานกลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตมะม่วงฯ ร้อยละ ๒๒.๒๒ เท่ากัน

หลักสูตร ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๗๗.๗๘ รองลงมาทราบจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๔๔.๔๔ และผู้นำชุมชนร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตร ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาทราบจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๔๗.๗๗ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๓๙.๔๗ และเพื่อนบ้านร้อยละ ๒.๖๓

หลักสูตร ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๔๐.๐๐ รองลงมาทราบจากเพื่อนบ้านร้อยละ ๒๐.๐๐ ทราบจากผู้นำชุมชน หอกระจายข่าว และประธานกลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตมะม่วงฯ ร้อยละ ๑๓.๓๔ เท่ากัน

หลักสูตร ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมาทราบจากผู้นำชุมชนและหอกระจายข่าวร้อยละ ๒๖.๖๗ เท่ากัน และทราบจากประธานกลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตมะม่วงฯ ร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตร ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๐.๐๐ รองลงมาทราบจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/เจ้าหน้าที่โครงการร้อยใจรักฯ ร้อยละ ๓๓.๓๓ ประธานกลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตมะม่วงฯ ร้อยละ ๒๐.๐๐ หอกระจายข่าวและเพื่อนบ้านร้อยละ ๑๓.๓๔ เท่ากัน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๓

ตารางที่ ๓.๓ การทราบข่าวการฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ทราบข่าวจากแหล่งใด ^๑				
	ผู้นำชุมชน	หอกระจายข่าว	เจ้าหน้าที่	เพื่อนบ้าน	ประธานกลุ่มฯ
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๑๑.๑๑	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-	-
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๔๔.๔๔	๒๒.๒๒	๓๓.๓๓	-	๒๒.๒๒
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	๓๓.๓๓	๔๔.๔๔	๗๗.๗๘	-	-
๔. การจัดทำบัญชีรับ – จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๔๗.๓๗	๓๙.๔๗	๒.๖๓	-
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๑๓.๓๔	๑๓.๓๔	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐	๑๓.๓๔
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	๒๖.๖๗	๒๖.๖๗	๖๐.๐๐	-	๖.๖๗
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๔๐.๐๐	๑๓.๓๓	๓๓.๓๓	๑๓.๓๓	๒๐.๐๐
รวม	๓๕.๕๕	๓๑.๘๒	๔๖.๓๖	๕.๕๕	๗.๒๗

ที่มา : ๑ จากการสำรวจ

๒ ^๑ ตอบได้หลายข้อ

๓.๕ สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตัดสินใจเข้ารับการอบรมโดยตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๘.๑๘ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๗.๒๗ ผู้นำคัดเลือกร้อยละ ๒.๗๓ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๑.๘๒ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๖.๖๗ และเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตร ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๗.๗๘ และเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๒.๒๒

หลักสูตร ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๕๕.๕๖ และเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๔๔.๔๔

หลักสูตร ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๘.๔๒ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๓.๖๘ และผู้นำคัดเลือกร้อยละ ๗.๙๐

หลักสูตร ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๓.๓๓ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๐.๐๐ และตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตร ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๕๓.๓๓ และเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๔๖.๖๗

หลักสูตร ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๐.๐๐ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๓.๓๓ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๖.๖๗ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๔

ตารางที่ ๓.๔ สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับบริการฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สาเหตุที่เข้าร่วมอบรม			
	ตั้งใจสมัครเอง	เจ้าหน้าที่ชักชวน	สมัครตามเพื่อนบ้าน	ผู้นำคัดเลือก
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒	-	-
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	-	-
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๘.๔๒	๒๓.๖๘	-	๗.๙๐
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๗๓.๓๓	๒๐.๐๐	๖.๖๗	-
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	๕๓.๓๓	๔๖.๖๗	-	-
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๘๐.๐๐	๑๓.๓๓	๖.๖๗	-
รวม	๖๘.๑๘	๒๗.๒๗	๑.๘๒	๒.๗๓

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ ๔ ผลการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ภายใต้แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ด้านการเกษตร) เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลได้ และด้านผลกระทบระยะสั้น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาการดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป รายละเอียดดังนี้

๔.๑ ด้านการบริหารจัดการ (M : management)

๔.๑.๑ คณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและประธานเจ้าหน้าที่บริหารมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นเลขานุการ

๔.๑.๒ คณะอนุกรรมการดำเนินงานระดับพื้นที่ มีหม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล เป็นประธาน ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เป็นเลขานุการ

๔.๑.๓ การขับเคลื่อนโครงการฯ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๔๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักษ์ จำนวน ๗ คณะ ดังนี้

๑) คณะทำงาน ๗ คณะ ได้แก่

๑.๑) คณะทำงานด้านการอำนวยการและประสานงานการขับเคลื่อนโครงการฯ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๒) คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๓) คณะทำงานด้านหัตถกรรม/เพิ่มมูลค่า มีพัฒนาการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๔) คณะทำงานด้านสังคมและคุณภาพชีวิต มีปลัดจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน จำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๕) คณะทำงานด้านการศึกษา มีศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๖) คณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน มีผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๗) คณะทำงานส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว มีท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน ผู้ช่วยท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๔.๑.๔ การประชุมกำกับดูแลด้านการเกษตร

๑) คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) ดำเนินการประสานผลการดำเนินงานรายไตรมาส

๑) ประชุมขับเคลื่อนการขยายผลโครงการฯ ในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ อำเภอแม่เมาะ อำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง จำนวน ๕ ครั้ง

๔.๒ ด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input)

๔.๒.๑ งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรม ภายใต้แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักซ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วยงบบุคลากรของแต่ละหน่วยงาน และงบพัฒนาจังหวัด โดยมีหน่วยงานจัดกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๗ หน่วยงาน ได้รับงบประมาณทั้งหมด ๒๐๓,๒๐๐ บาท ผลการใช้จ่าย ๒๐๓,๒๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม หน่วย : บาท

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หลักสูตร	หน่วย	งบประมาณที่ได้รับ	งบประมาณที่ใช้	ร้อยละ
๑. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง)	ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	บาท	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๒. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (พืชสวน)	การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	บาท	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๓. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่	ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	บาท	๒๐,๔๐๐	๒๐,๔๐๐	๑๐๐.๐๐
๔. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่	การจัดทำบัญชีรับ – จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุน	บาท	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๕. สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่	- ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	บาท	๑๘,๖๐๐	๑๘,๖๐๐	๑๐๐.๐๐
	- การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	บาท	๑๘,๖๐๐	๑๘,๖๐๐	๑๐๐.๐๐
	- ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	บาท	๑๘,๖๐๐	๑๘,๖๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม		บาท	๒๐๓,๒๐๐	๒๐๓,๒๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

๔.๓ ด้านผลได้ (O : output)

๔.๓.๑ ผลการส่งเสริมและฝึกอบรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการส่งเสริมและฝึกอบรมจำนวน ๗ หลักสูตร ผู้เข้าอบรมที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตร รวม ๔๙๐ ราย จากเป้าหมาย ๔๙๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมาย รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนผู้อบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร

หลักสูตร	หน่วยนับ	แผน	ผล	ร้อยละ
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	ราย	๓๐	๓๐	๑๐๐.๐๐
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	ราย	๓๐	๓๐	๑๐๐.๐๐
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	ราย	๓๐	๓๐	๑๐๐.๐๐
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	ราย	๒๕๐	๒๕๐	๑๐๐.๐๐
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	ราย	๕๐	๕๐	๑๐๐.๐๐
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	ราย	๕๐	๕๐	๑๐๐.๐๐
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	ราย	๕๐	๕๐	๑๐๐.๐๐
รวม	ราย	๔๙๐	๔๙๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : จากเอกสารหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๔.๓.๒ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

การนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ พบว่ามีการนำไปปฏิบัติร้อยละ ๕๕.๔๕ และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๔๔.๕๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๕๕.๕๖ เนื่องจากสนใจการผลิตกาแฟเพราะเห็นว่าเป็นพืชเศรษฐกิจ และราคาดี ส่วนไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๔๔.๔๔ เนื่องจากเห็นว่าพื้นที่ไม่เหมาะสม พื้นที่การเกษตรมีน้อยใช้ปลูกพืชอื่นที่เหมาะสมกว่า

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๑.๑๑ และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๘๘.๘๙ เนื่องจากไม่มีสวนมะม่วงมะม่วงในแปลงยังไม่มีผลผลิต รวมถึงโครงการฯ ช่วยรับซื้อผลิตที่คุณภาพไม่ตรงตามความต้องการพ่อค้าเพื่อนำมาแปรรูปถนอมอาหารจึงไม่ต้องแปรรูปเอง

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยประยุกต์ใช้แนวทางพระราชดำริมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และการวางแผนการทำงานเกษตรร่วมกับสหกรณ์

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๙.๔๗ โดยส่วนใหญ่เป็นการจดบันทึกต้นทุนอาชีพ และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๖๐.๕๓ เนื่องจากรายละเอียดค่อนข้างเยอะจดจำวิธีการบันทึกไม่ได้ และอ่าน - เขียนหนังสือไม่ได้

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๖.๖๗ และไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๙๓.๓๓ เนื่องจากไม่นิยมบริโภคข้าวโอ๊ตหรือฟักทองในรูปแบบแปรรูปเป็นขนม ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติ

และไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ แต่อย่างไรก็ตามผู้ผ่านการอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าความรู้ที่ได้รับหากลงมือปฏิบัติสามารถสร้างรายได้เสริมแก่ครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ การเสียบยอดมะม่วง รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำไปใช้	ไม่ นำไปใช้	สาเหตุไม่นำความรู้ไปใช้ ^๑		
			ไม่มีเวลา	อายุ มาก	อื่นๆ
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	๒๕.๐๐	-	๗๕.๐๐
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๑๑.๑๑	๘๘.๘๙	๑๒.๕๐	-	๗๕.๕๐
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและ บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๓๙.๔๗	๖๐.๕๓	๔๓.๔๘	๑๓.๐๔	๗๘.๒๖
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการ พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	๖.๖๗	๙๓.๓๓	๑๓.๓๓	-	๙๓.๓๓
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-
เฉลี่ย	๕๕.๔๕	๔๔.๕๕	๒๗.๔๕	๕.๘๘	๙๐.๒๐

ที่มา : ๑ จากการสำรวจ

๒ ^๑ ตอบได้หลายข้อ

๔.๔ ผลกระทบระยะสั้น (E - Effect)

๔.๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๑) ผลการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเฉพาะรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๔๖.๔๓ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๕๓.๕๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากยังไม่มีผลผลิต

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยมีรายได้จากการจำหน่ายมะม่วงดองในชุมชน

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยมีรายได้เพิ่มจากการวางแผนการผลิต และเงินปันผลประจำปี

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๒๕.๐๐ โดยสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ และนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากจัดบันทึกไม่ต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๔.๒๙ ต้นทุนการผลิตลดลงจากการดูแลสวนมะม่วงตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๘๕.๗๑ เนื่องจากเป็นการนำความรู้ด้านการล้างสารพิษตกค้างในพืชผักก่อนบริโภคไปปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเป็นการนำความรู้ไปทดลองฝึกปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๗๓.๓๓ ซึ่งสามารถลดต้นทุนค่าพันธุ์ และค่าจ้างเสียยอดมะม่วงได้ ส่วนที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒๖.๖๗ เนื่องจากเป็นการฝึกทดลองปฏิบัติ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๔ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังการนำความรู้ไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำความรู้ไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	-	๑๐๐.๐๐
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๑๐๐.๐๐	-
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	๑๐๐.๐๐	-
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๑๔.๒๙	๘๕.๗๑
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๑๐๐.๐๐
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๗๓.๓๓	๒๖.๖๗
รวม	๔๖.๔๓	๕๓.๕๗

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๒ ด้านสังคม

๑) การถ่ายทอดความรู้

การถ่ายทอดความรู้ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๖๓.๖๔ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๙.๐๙ และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๗.๒๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๕๕.๕๖ เนื่องจากเห็นว่าเกษตรกรที่สนใจส่วนใหญ่เข้าร่วมฝึกอบรมเหมือนกัน รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๓.๓๓ และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากไม่มีต้นพันธุ์

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากอายุมาก จดจำขั้นตอนการปฏิบัติไม่ได้ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๒.๒๒ และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๘๘.๘๘ เนื่องจากเพื่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้รับความรู้เหมือนกัน และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๖๘.๕๒ เนื่องจากจดจำรายละเอียดวิธีการจดบันทึกไม่ได้ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๘.๕๒ และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๓.๑๖ โดยส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจดบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพ

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๕๓.๓๓ รองลงมาถ่ายทอดความรู้แล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๖.๖๗ ได้แก่ การล้างสารพิษตกค้างในพืชผัก และถ่ายทอดความรู้แล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ และถ่ายทอดความรู้แล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้แล้วมีผู้ปฏิบัติตามและไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๔๖.๖๗ เท่ากัน และถ่ายทอดความรู้แล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๖.๖๖ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๕

ตารางที่ ๔.๕ การถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ถ่ายทอด		ไม่เคยถ่ายทอด
	มีผู้ปฏิบัติตาม	ไม่มีผู้ปฏิบัติตาม	
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๓๓.๓๓	๑๑.๑๑	๕๕.๕๖
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๑๑.๑๑	๒๒.๒๒	๖๖.๖๗
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	๑๑.๑๑	-	๘๘.๘๘
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๓.๑๖	๑๘.๕๒	๖๘.๕๒

หลักสูตร	ถ่ายทอด		ไม่เคยถ่ายทอด
	มีปฏิบัติตาม	ไม่มีปฏิบัติตาม	
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๒๖.๖๗	๒๐.๐๐	๕๓.๓๓
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๔๖.๖๗	๖.๖๖	๔๖.๖๗
รวม	๑๙.๐๙	๑๗.๒๗	๖๓.๖๔

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) การรวมกลุ่มหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม

การส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เกิดการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๖.๓๖ แต่มีกลุ่มเดิมที่ดำเนินการในพื้นที่ก่อนการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงหมอกจ๋าม จำกัด ดำเนินการส่งเสริมและให้ความรู้ในการผลิตพืช พร้อมรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก ๒) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองคุณภาพ คือ กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงในพื้นที่ โดยเจ้าหน้าที่มีการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ตลอดจนเชื่อมโยงตลาดอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้กล่าวถึงเฉพาะกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ส่งเสริมและฝึกอบรมเท่านั้น พิจารณารายหลักสูตรดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากยังไม่มีกรรวมกลุ่มปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เป็นกลุ่มเดิมในพื้นที่ ซึ่งดำเนินการผลิตสินค้าให้กับสหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงหมอกจ๋าม จำกัด

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๐.๐๐ และมีการรวมรวมกลุ่มร้อยละ ๔๐.๐๐ โดยเป็นกลุ่มผู้ปลูกมะม่วงเดิมในพื้นที่

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๓.๓๓ ซึ่งเป็นกลุ่มเดิมในพื้นที่และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๖.๖๗ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๖

ตารางที่ ๔.๖ การรวมกลุ่มหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	มีการรวมกลุ่ม	ไม่มีการรวมกลุ่ม
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	-	๑๐๐.๐๐
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	-	๑๐๐.๐๐
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	๑๐๐.๐๐	-
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๑๐๐.๐๐
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๔๐.๐๐	๖๐.๐๐
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๑๐๐.๐๐
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๗๓.๓๓	๒๖.๖๗
รวม	๒๓.๖๔	๗๖.๓๖

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดความเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๖.๖๗ จากการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในระยะเวลาและปริมาณที่เหมาะสม ปลอดภัย การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น ร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ ชุ่มน้ำไม่แข็งกระด้าง และสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๓.๓๓ เนื่องจากดำเนินกิจกรรมมาก่อนการส่งเสริมและฝึกอบรม และบางรายเพิ่งเริ่มปฏิบัติจึงไม่ค่อยเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำความรู้ไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๔๖.๖๗	๕๓.๓๓
รวม	๔๖.๖๗	๕๓.๓๓

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๔ ด้านความยั่งยืน

ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว ดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๘๓.๓๓ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๑๖.๖๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ทั้งที่บางแปลงต้นกาแฟในแปลงเหลือจำนวนน้อย เนื่องจากยืนต้นตายเพราะขาดน้ำ

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่ดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากปีนี้ชาวมะม่วงสดหมด ไม่มีผลผลิตเหลือสำหรับแปรรูป

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๖๐.๐๐ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๔๐.๐๐ เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลา รายได้น้อยขาดกำลังใจในการจดบันทึก

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ จากการดูแลสวนมะม่วงตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) และการล้างสารพิษในพืชผักก่อนบริโภค

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่ดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเป็นการฝึกทดลองปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ การเสียบยอดมะม่วง รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๘

ตารางที่ ๔.๘ ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ดำเนินการต่อเนื่อง	ไม่ดำเนินการต่อ
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๑๐๐.๐๐	-
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	-	๑๐๐.๐๐
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	๑๐๐.๐๐	-
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๑๐๐.๐๐	-
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๑๐๐.๐๐
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๑๐๐.๐๐	-
รวม	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๕ ความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

๑) ความพึงพอใจในภาพรวม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ เนื่องจากทำให้มีความรู้ด้านการผลิตกาแฟ และมีโอกาสในการประกอบอาชีพเพิ่มเติม

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๕ เนื่องจากสอดคล้องกับผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๙ เนื่องจากเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับการเป็นสมาชิกสหกรณ์

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๘

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗ เนื่องจากความรู้สามารถนำมาปรับใช้ในแปลงเกษตรและในครัวเรือนได้ มีอาหารบริโภคที่ปลอดภัยส่งผลดีต่อสุขภาพ

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๒ เนื่องจากเป็นความรู้ใหม่สอดคล้องกับผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๙ เนื่องจากเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในอาชีพเกษตรได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในภาพรวม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	-	๔.๗๖	๒๖.๙๙	๖๘.๒๕	๔.๖๓	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๑.๕๙	๗.๙๓	๑๔.๒๙	๗๖.๑๙	๔.๖๕	มากที่สุด
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	๑.๖๐	๙.๕๒	๒๖.๙๘	๖๑.๙๐	๔.๔๙	มากที่สุด
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๐.๗๕	๖.๓๙	๒๖.๖๙	๖๖.๑๗	๔.๕๘	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	-	๔.๗๖	๒๓.๘๑	๗๑.๔๓	๔.๖๗	มากที่สุด

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด		
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๑.๙๐	๑๔.๒๙	๘๓.๘๑	๔.๘๒	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	-	๔.๗๖	๓๑.๔๓	๖๓.๘๑	๔.๕๙	มากที่สุด
เฉลี่ย	๑.๕๒	๕.๕๘	๒๔.๒๙	๖๙.๖๑	๔.๖๓	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมและฝึกอบรม

๒.๑) ด้านเนื้อหาการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากเป็นความรู้ที่สามารถนำผลผลิตในพื้นที่มาปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๖ เนื่องจากการจดบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๓

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๐

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๗ เนื่องจากความรู้สามารถนำไปใช้ในสวนมะม่วงได้ ช่วยลดต้นทุนการผลิต รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ ความพึงพอใจต่อความน่าสนใจของเนื้อหา

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแพ	๑๑.๑๑	๓๓.๓๓	๕๕.๕๖	๔.๔๔	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕๕.๕๖	๔.๓๓	มากที่สุด
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๓.๖๘	๒๖.๓๒	๕๐.๐๐	๔.๒๖	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	-	๔๖.๖๗	๕๓.๓๓	๔.๕๓	มากที่สุด
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๔๐.๐๐	๖๐.๐๐	๔.๖๐	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	-	๕๓.๓๓	๔๖.๖๗	๔.๔๗	มากที่สุด
เฉลี่ย	๑๐.๙๐	๓๔.๕๕	๕๔.๕๕	๔.๔๔	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๒) ด้านวิทยากร

ในภาพรวมความรอบรู้ของวิทยากรในเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน และบุคลิกภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากวิทยากรมีความเป็นกันเอง เนื้อหาเข้าใจง่าย

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๖

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๗

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๓ เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งวิทยากรคอยแนะนำอย่างใกล้ชิด

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ ความพึงพอใจต่อวิทยากร

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต มะม่วง	๑๑.๑๑	-	๘๘.๘๙	๔.๗๘	มากที่สุด
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	๒๒.๒๒	๑๑.๑๑	๖๖.๖๗	๔.๔๔	มากที่สุด
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๐.๕๓	๑๓.๑๖	๗๖.๓๑	๔.๖๖	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	-	๑๓.๓๓	๘๖.๖๗	๔.๘๗	มากที่สุด
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๖.๖๗	๙๓.๓๓	๔.๙๓	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	-	๔๖.๖๗	๕๓.๓๓	๔.๕๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๖.๓๖	๑๖.๓๖	๗๗.๒๖	๔.๗๑	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๓) ด้านระยะเวลาในการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๗ โดยเห็นว่าระยะเวลาที่อบรมให้ความรู้สอดคล้องกับปริมาณเนื้อหา พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๑๑ เนื่องจากเนื้อหาค่อนข้างเยอะ และต้องทำความเข้าใจ

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๘ แต่การฝึกปฏิบัติบางหัวข้อ ผู้เข้าร่วมอบรมฝึกปฏิบัติตามไม่ทัน

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๐

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๐ เนื่องจากสอดคล้องกับเนื้อหาการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๗ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ ความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	-	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕๕.๕๖	๔.๓๓	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๑๑.๑๑	-	๒๒.๒๒	๖๖.๖๗	๔.๔๔	มากที่สุด
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	๑๑.๑๑	-	๕๕.๕๖	๓๓.๓๓	๔.๑๑	มาก
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๒.๖๓	๓๖.๘๔	๖๐.๕๓	๔.๕๘	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	-	๑๓.๓๓	๓๓.๓๓	๕๓.๓๔	๔.๔๐	มากที่สุด
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๖.๖๗	๖.๖๗	๘๖.๖๖	๔.๘๐	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	-	๑๓.๓๓	๔๖.๖๗	๔๐.๐๐	๔.๒๗	มากที่สุด
เฉลี่ย	๑.๘๒	๗.๒๗	๓๒.๗๓	๕๘.๑๘	๔.๔๗	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ โดยเห็นว่าการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมซักถามประเด็นข้อสงสัยได้ และมีการฝึกปฏิบัติ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๖

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ – จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๘

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๗

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๗

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๓ ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๒๒.๒๒	๑๑.๑๑	๖๖.๖๗	๔.๔๔	มากที่สุด
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	-	๔๔.๔๔	๕๕.๕๖	๔.๕๖	มากที่สุด
๔. การจัดทำบัญชีรับ – จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕.๒๖	๒๑.๐๕	๗๓.๖๙	๔.๖๘	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	-	๑๓.๓๓	๘๖.๖๗	๔.๘๗	มากที่สุด
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๑๓.๓๓	๘๖.๖๗	๔.๘๗	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	-	๒๖.๖๗	๗๓.๓๓	๔.๗๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๓.๖๔	๒๑.๘๒	๗๔.๕๔	๔.๗๑	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๕) ด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุน

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากต้นพันธุ์กาแฟมีคุณภาพที่ดีและเพียงพอตามความต้องการ

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๒

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๒

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๗

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๐

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๔ ตารางที่ ๔.๑๔ ความพึงพอใจต่อเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุน

หลักสูตร	ระดับ				ค่า	
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	-	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	-	๒๒.๒๒	๓๓.๓๓	๔๔.๔๔	๔.๒๒	มากที่สุด
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	-	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕๕.๕๖	๔.๓๓	มากที่สุด
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕.๒๖	๒.๖๓	๔๗.๓๗	๔๔.๗๔	๔.๓๒	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	-	๒๐.๐๐	๓๓.๓๓	๔๖.๖๗	๔.๒๗	มากที่สุด

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	-	๖.๖๗	๒๖.๖๗	๖๖.๖๖	๔.๖๐	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	-	๒๐.๐๐	๒๖.๖๗	๕๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๑.๘๒	๑๐.๙๑	๓๔.๕๕	๕๒.๗๒	๔.๓๘	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๖) ด้านสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๖ โดยส่วนใหญ่จัดฝึกอบรมที่ศูนย์โครงการร้อยใจรักษ์ และในชุมชนซึ่งสถานที่มีความพร้อม เดินทางสะดวก พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๒

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๗

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๓

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๕ ความพึงพอใจต่อสถานที่

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ		ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มาก	มากที่สุด		
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๑๑.๑๑	๘๘.๘๙	๔.๘๙	มากที่สุด
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม	๑๑.๑๑	๘๘.๘๙	๔.๘๙	มากที่สุด
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๘.๔๒	๘๑.๕๘	๔.๘๒	มากที่สุด
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๑๓.๓๓	๘๖.๖๗	๔.๘๗	มากที่สุด
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	๖.๖๗	๙๓.๓๓	๔.๙๓	มากที่สุด
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๖.๖๗	๙๓.๓๓	๔.๙๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๑๓.๖๔	๘๖.๓๖	๔.๘๖	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๖ ความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพ

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๓๖.๓๖ และเห็นว่าไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๖๓.๖๔ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๖๖.๖๗ และไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากเห็นว่ากาแฟพันธุ์โรบัสต้าไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และบางรายไม่มีพื้นที่ปลูก

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๗๗.๗๘ และไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๒๒.๒๒ เนื่องจากแปลงมะม่วงยังไม่มีผลผลิต

หลักสูตรที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพโดยตรง

หลักสูตรที่ ๔ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพโดยตรง

หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๑๓.๓๓ และ

ไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๘๖.๖๗ เนื่องจากเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องโดยตรง

หลักสูตรที่ ๖ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๙๓.๓๓ เนื่องจากผลิตที่มีในพื้นที่สามารถแปรรูปเพิ่มมูลค่าได้ และไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๗ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๕๓.๓๓ โดยการรับจ้างเสียบยอดมะม่วงให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๔๖.๖๗ เนื่องจากยังขาดความชำนาญในการเสียบยอดมะม่วง รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๖ เพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	เพิ่มโอกาส	ไม่เพิ่มโอกาส
๑. ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะม่วง	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒
๓. ถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๔. การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๑๐๐.๐๐
๕. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย	๑๓.๓๓	๘๖.๖๗
๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	๙๓.๓๓	๖.๖๗
๗. ส่งเสริมการปลูกไม้ผลคุณภาพ	๕๓.๓๓	๔๖.๖๗
รวม	๓๖.๓๖	๖๓.๖๔

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ ๕

สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป

การติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรัก จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ด้านการเกษตร) เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลได้ ด้านผลกระทบระยะสั้น และปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๑๑๐ ราย และสอบถามเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรม ผลการติดตามสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ การบริหารจัดการ

๑) คณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรัก มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน

๒) คณะอนุกรรมการดำเนินงานระดับพื้นที่ มีหม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล เป็นประธาน

๓) การขับเคลื่อนโครงการฯ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๔๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรัก โดยแบ่งเป็น ๗ คณะ ได้แก่ ๑.คณะทำงานด้านการอำนวยการและประสานงานการขับเคลื่อนโครงการฯ ๒.คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) ๓.คณะทำงานด้านหัตถกรรม/เพิ่มมูลค่า ๔.คณะทำงานด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ๕.คณะทำงานด้านการศึกษา ๖.คณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน ๗.คณะทำงานส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว

๔) คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) ดำเนินการประสานผลการดำเนินงานรายไตรมาส และประชุมขับเคลื่อนการขยายผลโครงการฯ ในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ อำเภอแม่อาว อำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง จำนวน ๕ ครั้ง

๕.๑.๒ ปัจจัยนำเข้า งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการ ประกอบด้วย งบประมาณของแต่ละหน่วยงาน และงบพัฒนาจังหวัด โดยมีหน่วยงานจัดกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรม ๕ หน่วยงาน ได้รับงบประมาณทั้งหมด ๒๐๓,๒๐๐ บาท เบิกจ่ายทั้งหมด

๕.๑.๓ ผลได้

๑) ผลการส่งเสริมและฝึกอบรม มีการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๗ หลักสูตร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตร จำนวน ๔๙๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมาย

๒) การนำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่ามีการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติร้อยละ ๕๕.๔๕ เช่น เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ การใช้สารเคมีอย่างเหมาะสมและการล้างสารพิษตกค้างในพืชผัก การเสียยอดและดูแลสวนมะม่วง การปลูกกาแฟ การจัดบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๔๔.๕๕ เนื่องจากไม่มีสวนมะม่วงมะม่วงในแปลงยังไม่มีผลผลิต ไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์แปรรูป รายละเอียดการจัดบันทึกบัญชีค่อนข้างเยอะจดจำวิธีการบันทึกไม่ได้ สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้า เป็นต้น

๕.๑.๔ ผลกระทบระยะสั้น

๑) ด้านเศรษฐกิจ พบว่ารายที่นำความรู้ไปปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๔๖.๔๓ เช่น รายได้จากการจำหน่ายมะม่วงทอง เงินปันผลประจำปีจากสหกรณ์ฯ ลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี สารเคมี ค่าพันธุ์และค่าจ้างเสียบยอดมะม่วง ลดต้นทุนการผลิตจากการจดบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพและการดูแลสวนมะม่วงตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) เป็นต้น ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ร้อยละ ๕๓.๕๗ เนื่องจากผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าแปลงกาแพยังไม่มีผลผลิต การจดบันทึกบัญชีรายรับ - จ่ายครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพขาดความต่อเนื่อง และเป็นการแปรรูปเป็นการฝึกทดลองปฏิบัติ

๒) ด้านสังคม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น ร้อยละ ๖๓.๖๔ เนื่องจากเห็นว่าเกษตรกรที่สนใจส่วนใหญ่เข้าร่วมฝึกอบรมเหมือนกัน เพื่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ และจดจำรายละเอียดวิธีการจดบันทึกไม่ได้ ถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๙.๐๙ เช่น การเสียบยอดมะม่วง การปลูกและดูแลกาแพ การล้างสารพิษในพืชผัก เป็นต้น ด้านการรวมกลุ่มพบว่าเกิดการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๓.๖๒ ซึ่งเป็นกลุ่มเดิมที่ดำเนินการในพื้นที่ก่อนการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงหมอกจ๋าม จำกัด ดำเนินการส่งเสริมและให้ความรู้ในการผลิตพืช พร้อมรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก ๒) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองคุณภาพ

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลักสูตรที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดความเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๖.๗๖ จากการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในระยะเวลาและปริมาณที่เหมาะสม ปลอดภัย การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น ร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ ชุ่มน้ำไม่แข็งกระด้าง

๔) ด้านความยั่งยืน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๘๓.๓๓ ได้แก่ การเสียบยอดมะม่วง การดูแลสวนมะม่วงตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) และการล้างสารพิษในพืชผักก่อนบริโภค ดูแลรักษาแปลงกาแพ เป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ และจดบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพ

๕) ความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม พบว่าในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๓ โดยเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๔ วิทยากรมีความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วนในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๗ การมีส่วนร่วมในการอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ พึงพอใจด้านเอกสาร/ปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ และพึงพอใจต่อสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๖

๕.๒ ข้อค้นพบ

๕.๒.๑ การนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ สามารถลดต้นทุนการผลิต ทำให้มีรายได้เสริม และช่วยให้ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตร

๕.๒.๒ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการจดบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพได้ แต่มีข้อจำกัด เช่น อายุเยอะ จดจำขั้นตอนการจดบันทึกไม่ได้ อีกทั้งการจดบันทึกขาดความต่อเนื่อง

๕.๒.๓ หลักสูตรเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมสนใจจะปฏิบัติค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่นิยมบริโภคข้าว พักทอง หรือมะม่วงในรูปแบบแปรรูป อีกทั้งการรวมกลุ่มแปรรูปเพื่อจำหน่ายยังไม่มีตลาดที่แน่นอน

๕.๒.๔ แปลงกาแฟพันธุ์โรบัสต้าของเกษตรกรประสบปัญหาต้นแห้งตายเพราะขาดน้ำและพื้นที่ไม่เหมาะสม ส่วนต้นกาแฟที่เหลือก็เจริญเติบโตช้าไม่ค่อยสมบูรณ์

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมและฝึกอบรมตามความสนใจในเนื้อหาความรู้ เพศ และอายุ เพื่อเพิ่มโอกาสในการนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดรายได้หรือลดรายจ่ายในครัวเรือน ลดต้นทุนการผลิต รวมถึงสร้างอาชีพใหม่

๕.๓.๒ อบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจการจดบันทึกบัญชีในรูปแบบต่างๆ เช่น แอปพลิเคชัน โทรศัพท์มือถือ เพื่อเพิ่มโอกาสการนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดประโยชน์

๕.๓.๓ ควรวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่แปลงปลูกกาแฟก่อนสนับสนุนต้นพันธุ์ เพื่อลดปัญหาต้นกาแฟแห้งตายเนื่องจากขาดน้ำหรือพื้นที่ไม่เหมาะสม รวมถึงติดตามผลและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง

๕.๓.๔ เนื้อหาความรู้ที่ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต้องการเรียนรู้ ได้แก่ ด้านพืช ส่งเสริมให้ความรู้และสนับสนุนการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก เช่น อโวคาโด มะม่วง เงาะ ยางนา เสาวรส แก้วมังกร เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่ ด้านประมง การเลี้ยงปลา ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตในพื้นที่พร้อมหาตลาดรองรับ และส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้แก่แม่บ้านหรือกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตร

บรรณานุกรม

- เกษม ศิริสุโขดม. (๒๕๕๐). การประเมินโครงการ. ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (๒๕๕๐). การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- สมคิด พรหมจ้อย. (๒๕๕๐). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จตุพรดีไซน์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). การเก็บรวบรวมข้อมูลและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). การติดตามโครงการ. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). คู่มือวิทยากรการฝึกอบรม หลักสูตรการติดตามและประเมินผล. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑. (๒๕๖๐). รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการอบรมศูนย์เรียนรู้การพัฒนาก่อตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดเชียงใหม่.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑. (๒๕๖๑). รายงานการติดตามและประเมินผลผู้ผ่านการอบรมศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.

ภาคผนวก ๑

แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ด้านการเกษตร)

แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

มิติการพัฒนา	ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานดำเนินงาน
มาตรการที่ ๑ มาตรการการพัฒนาทางเลือก			
การเกษตร (ดิน น้ำ ป่า พืช สัตว์ ประมง)	๑	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายห้วยเมืองงามตอนบน จัดหาน้ำสนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม ระยะที่ ๒ บ.เมืองงามเหนือ ต.ท่าตอน อ.แม่เอย	โครงการชลประทานเชียงใหม่ สำนักงานชลประทานที่ ๑ กรมชลประทาน
	๒	โครงการการอนุรักษ์ดินและแหล่งน้ำ โดยการสร้างฝายชะลอน้ำแบบท้องถิ่นเบื้องต้นหรือผสมผสาน	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖
	๓	โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและแหล่งน้ำ โดยการสร้างฝายชะลอน้ำแบบกล่องเกเบี้ยน ชนิดหินทิ้งและเทพูนทับ ด้านบน จำนวน ๒๐ ตัว	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖
	๔	โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ๑) จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) จำนวน ๔ ตัน ๒) ส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) จำนวน ๘๐๐ ไร่ ๓) สาธิตการทำการใช้หมักชีวภาพ พด.๒ ,พด.๗ จำนวน ๘๐๐ ไร่ ๔) สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน จำนวน ๔๐ ตัน ๕) จัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์จำนวน ๔๐ ตัน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๘๐ ไร่ ๖) โครงการส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อป้องกันหมอกและควันไฟ	๑. สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ ๒. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖
	๕	โครงการฝึกอบรมการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่	องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักซ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

มิติการพัฒนา	ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานดำเนินงาน
มาตรการที่ ๑ มาตรการการพัฒนาทางเลือก			
การเกษตร (ดิน น้ำ ป่า พืช สัตว์ ประมง)	๖	โครงการรวบรวมคัดเลือกพันธุ์ข้าวเจ้าพื้นเมืองที่ปลูกในพื้นที่ (อีโต) ๑) เก็บรวบรวมคัดเลือกพันธุ์ข้าวเจ้าพื้นเมืองที่ปลูกในพื้นที่ (อีโต) เพื่อคัดพันธุ์ให้บริสุทธิ์ ๑ ไร่ หมู่ ๙ บ้านเมืองงามเหนือ ๒) ทำแปลงสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์และถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกข้าวพันธุ์อีโตเพื่อเพิ่มผลผลิตลดต้นทุนการผลิต ๑ ไร่ หมู่ ๑๐ บ้านห้วยसान ต.ท่าตอน อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ จำนวน ๑ ไร่ ๓) ปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวเจ้าพื้นเมืองพันธุ์ดี ๓-๕ พันธุ์ เปรียบเทียบกับพันธุ์ที่นิยมปลูก (อีโต) เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกร ๑ ไร่ หมู่ ๑๑ บ้านหัวเมืองงาม ต.ท่าตอน อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ จำนวน ๑ ไร่ ๔) ขยายผลโดยมอบเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่เป็นพันธุ์บริสุทธิ์ แก่เกษตรกรผู้สนใจ นำไปปลูกเพื่อขยายเมล็ดพันธุ์ หมู่บ้านหลัก ทั้ง ๔ หมู่บ้าน คือ ม.๙ บ้านเมืองงามเหนือ ม.๑๐ บ้านห้วยसान ม.๑๑ บ้านหัวเมืองงาม และ ม.๑๓ บ้านเมืองงามใต้ หมู่บ้านละ ๑๐ ราย รายละ ๑๐ กิโลกรัม พร้อมทั้งติดตามให้คำแนะนำ	ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่
	๗	โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล (มะม่วง)	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง)
	๘	โครงการส่งเสริมการปลูกกาแฟ	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง)
	๙	โครงการจัดซื้อกล้าไม้ สนับสนุนชุมชน เพื่อสร้างป่าและเพิ่มรายได้	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖
	๑๐	โครงการส่งเสริมการปลูกหวาย จำนวน ๒๐๐ ไร่	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖
	๑๑	โครงการพัฒนามาตรฐานมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง (มะม่วงส่งออก) เพื่อสร้างความยั่งยืนแก่เกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ (พืชสวน)

แผนการปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการโครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

มิติการพัฒนา	ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานดำเนินงาน
มาตรการที่ ๑ มาตรการการพัฒนาทางเลือก			
	๑๒	โครงการเพิ่มผลผลิตด้านการประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติ	๑. สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเขต ๑ เชียงใหม่
	๑๓	โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงและแปรรูปสัตว์น้ำ	๑. สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเขต ๑ เชียงใหม่
	๑๔	โครงการส่งเสริมเพิ่มทักษะการผลิตปศุสัตว์และสินค้าปศุสัตว์ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่
	๑๕	โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม สนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักษ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่/ กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๖
	๑๖	ติดตามผลผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรม ด้านการเกษตร	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

ภาคผนวก ๒

ภาพประกอบการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมฯ

ภาพประกอบการติดตามผล
ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ด้านการเกษตร
โครงการร้อยใจรักษ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางอังคณา พุทธรศรี
นางกุลธิดา ศรีวิวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน

นายอุตร นิมดำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ผู้สำรวจข้อมูล

นายอุตร นิมดำ
นางสาวพนิดา เด่นดาวเรือง
นางสาวนันทกานต์ วิโยค
นายวุฒิพงษ์ พุ่มมะลิ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
เจ้าพนักงานสถิติปฏิบัติงาน
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล

ส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ต.ดอนแก้ว อ.แม่อริม จ.เชียงใหม่ โทร/โทรสาร ๐-๕๓๑๒-๑๓๑๘-๙ email : zone๑@oae.go.th